

30-03-2022

Kommunernas och regionförvaltningsverkens hälsoskyddsmyndigheter

Kontroll av badvattenkvaliteten vid allmänna badstränder badsäsongen 2021 och rapportering angående badstränder

Valvira styr verkställigheten av och tillsynen över hälsoskyddslagen (763/1994) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I detta brev ges anvisningar såväl för kontroll och tillsyn av badvattenkvaliteten vid allmänna badstränder inom tillämpningsområdet för social- och hälsovårdsministeriets förordning (177/2008) som för rapportering angående badstränderna.

Allmänna badstränder

Tillsynsenheterna ska kontrollera och vid behov uppdatera uppgifterna om de allmänna badstränderna inom sina områden i Vati-systemet senast 30.4.2022. Regionförvaltningsverken ska granska uppgifterna i badstrandsrapporten i Vati utan dröjsmål och underätta Institutet för hälsa och välfärd (THL) om att rapporten är klar senast 6.5.2022.

Samtidigt är det bra att registrera uppgifter om egenskaperna hos badsträndernas toaletter och handtvättställen, de tillgängliga toaletterna icke att förglömma. Tillgänglighet har antecknats som ett nationellt mål för badstränderna i protokollet om vatten och hälsa. På så sätt genomförs i Finland FN:s mål för hållbar utveckling nr. 6 Rent vatten och sanitet.

Kontroll och övervakning av badvattenkvaliteten samt provtagning

För regelbunden kontroll och tillsyn av badvattnets kvalitet utarbetas för badsäsongen en kontrollplan där tidpunkterna för provtagning antecknas. När kontrollplanen utarbetas ska man beakta alla de krav som ställs på provtagningarna. Felaktiga tidpunkter för provtagning eller bortglömda provtagningar leder till att badstranden i fråga blir utan badvattenklassificering. Inte ett enda provtagningsfel får förekomma om uppföljningen sker utgående från minimiantal prov.

Rapportering av badvattenkvalitet och tillsyn

Klassificeringen av badvattnet bestäms utifrån resultaten av de prover för intestinala enterokocker och *Escherichia coli* som tagits under badsäsongerna 2019–2022. De kontrollerade resultaten för badsäsongerna 2019–2021 (bilaga 1) skickas från regionförvaltningsverken till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och används vid bestämningen av badvattenklassen. Badvattenklassen kan fastställas automatiskt med rapporten om badvattenresultatet i Vati. Denna rapport utnyttjas om alla nödvändiga prover har registrerats i Vati för badsäsongerna 2019–2022 (bilaga 2). Obs! Vid behov kan tidigare års resultat som saknas eller som är felaktiga antingen läggas till eller korrigeras i Vati.

I samband med resultaten rapporteras de förvaltningsåtgärder som vidtagits under badsäsongen, t.ex. en utredning av föroreningssituationen eller uppföljning av överskriden åtgärdsgräns med hjälp tilläggsprov eller tillfälligt badförbud på grund av ansamling av cyanobakterier.

Kvalitetsuppgifter enligt kontrollplanen för badvattnet för fastställande av badvattenklassen antecknas i Vati senast 30.9.2022. Dessutom antecknas uppgifterna i bilaga 1, som skickas ifylld till regionförvaltningsverket senast 30.9.2022. Regionförvaltningsverken kontrollerar kvalitetsuppgifterna för badstränderna i det egna området (även i Vati) och skickar bilagan till THL senast 30.10.2022. THL rapporterar uppgifterna till Europeiska kommissionens datasystem före utgången av 2022.

Badvattenprofil

För varje badstrand görs upp en badvattenprofil som beskriver badvattnets egenskaper och kvalitet samt faktorer som har en negativ inverkan på badvattnets kvalitet. Ett sammandrag av badvattnets kvalitet som grundar sig på badvattenprofilen ska finnas till allmänt

påseende på badstranden och hela badvattenprofilen ska finnas tillgänglig på nätet.

Tidpunkten för kontroll och vid behov uppdatering av badvattenprofilen bestäms utifrån badvattenklassen. Badvattenprofilen ska också uppdateras alltid när man i närheten av badstranden vidtar åtgärder som påverkar badvattnets kvalitet eller när man under tidigare badsäsonger har upptäckt nya eventuella hot mot badarnas hälsa i badvattnet.

Cyanobakterier

Bedömningen av rikligheten av förekomsten av cyanobakterier i badvatten bygger på sinnessmässiga observationer. Varaktigheten av förekomsten av cyanobakterier samt hanteringsåtgärder i samband med förekomsten, såsom information till allmänheten eller tillfälligt badförbud rapporteras i Vati som en provtagning och en *Merkittävät hallintatoimenpiteet* ("betydande förvaltningsåtgärder") -händelse i anslutning till denna (utförligare anvisningar finns på webbplatsen yth.valvira.fi).

Man förhåller sig till observationer av cyanobakterier under antagandet att de kan vara till olägenhet för badares hälsa. Förekomst av cyanobakterier förutsätter uppföljning med tätare intervaller och information till allmänheten. Anvisningar om information finns på Valviras webbsida Badvatten.

Badvattenburna epidemier

Badvattenburna epidemier är sådana som ska anmälas, utredas och rapporteras enligt statsrådets förordning (1365/2011). Information om förebyggande och utredning av badvattenburna epidemier finns på THL:s och Valviras webbsidor som gäller badvatten. Fekala mikrober har orsakat badvattenburna epidemier och under varma somrar har även bakterier av släktet *Vibrio* i kustvattnen orsakat enstaka insjuknanden, såsom hud- och öroninfektioner.

Mer information

Valvira, webbsidan Badvatten: <https://www.valvira.fi/web/sv/miljo-och-halsa/halsoskydd/badvatten>

THL, webbsidan Vatten på badstränder: <https://thl.fi/sv/web/miljo-halsa/vatten/vatten-pa-badstrander>

THL, webbsidan Badvattenburen epidemi: <https://thl.fi/sv/web/miljo-halsa/vatten/vatten-pa-badstrander/badvattenburen-epidemi>

Anmälan av misstänkt badvattenburen epidemi (det s.k. RYMY-systemet): <https://palvelut2.evira.fi/rymy/>

THL, webbsidan Blågröna alger alltså cyanobakterier: <https://thl.fi/sv/web/miljo-halsa/vatten/vatten-pa-badstrander/blagrona-alger-alltsa-cyanobakterier>

THL, webbsidan Bakterier av släktet Vibrio: <https://thl.fi/sv/web/miljo-halsa/vatten/vatten-pa-badstrander/bakterier-av-slaktet-vibrio>

Mer information ges av

Överinspektör Heli Laasonen, Valvira, tfn 029 520 9631, heli.laasonen@valvira.fi

Specialplanerare Outi Zacheus, THL, tfn 029 524 6374, outi.zacheus@thl.fi

Gruppchef

Kari Kunnas

Överinspektör

Heli Laasonen

Bilagor

Bilaga 1. Prosenttipistelaskuri 2022.xlsx (Percentilkalkylator 2022.xlsx (inkl. granskade resultat för badsäsongerna 2019–2021) - *endast på finska.*
OBS. THL skickar bilagan direkt till vederbörande regionförvaltningsverk.

Bilaga 2. Vatin uimavesiluokkaraportin tulostiedot 2019–2021.xlsx (Resultatuppgifter för rapporten om badvattenklass i Vati 2019–2021.xlsx) - *endast på finska.*
OBS. Valvira skickar bilagan direkt till vederbörande regionförvaltningsverk.

För kännedom

SHM / Jarkko Rapala

THL / Carita Savolainen-Kopra och Ilkka Miettinen